

نگاه

شرایط تحقق اشتغال دانش بنیان

محمد فرد

روزنامه‌نگار

اشتغال به عنوان مسأله مهم توسعه و ابزار تأمین معیشت و مناسبات حوزه تولیدنقش بسیار گسترده و اثرگذاری در راستای رشد اعتلای کشورها عهده‌دار است.

در کشور ما مسائل مرتبط با حوزه اشتغال و ایجاد فرصت‌های شغلی در راستای به تعادل رساندن عرضه و تقاضای نیروی کار در بازار کار، زمینه‌سازی رشد وضعیت اقتصادی و ارتقاء شاخص‌های رفاهی خانواده در طول دهه‌های گذشته به عنوان اولویت مطرح بوده، اما وجود چالش‌های مختلف اقتصادی، سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و همچنین مسأله آینده‌نگری در جذب سرمایه‌های مالی و نیروی انسانی جهت تحقق شکل‌گیری آرامش در فضای بازار کار، مشکلاتی را موجب شده است.

در همین ارتباط الزام بهره‌مندی از تمام ظرفیت‌های موجود در خصوص تثبیت وضعیت اشتغال و به دنبال آن کاهش نرخ بیکاری و رشد شاخص‌های اشتغال‌زایی موضوعی است که از واقعیت فضای سیاستگذاری کسب و کار به دور مانده است.

مسأله بهره‌مندی از مزایای دانش‌بنیانی در خلق فضای رو به رشد بخش اشتغال در صورت توجه مناسب در تصمیم‌سازی این بخش امکان اثرگذاری بر توسعه تمامی مؤلفه‌های اشتغال را خواهد داشت، اما نکته مهمی که کمتر مورد توجه قرار گرفته پیوست الزامی تسهیلاتی در خصوص ایجاد فرصت‌های شغلی است؛ مسأله‌ای که وجود یا عدم تخصیص آن در واقع امکان اثرگذاری و حتی تعیین مسیر نهایی سیاستگذاری‌های مرتبط با اشتغال را خواهد داشت.

به این معنا که تعامل نظام بانکی با فعالان حوزه کسب و کار و سرمایه‌گذاران در راستای تأمین منابع مالی مورد نیاز استمرار و ارتقاء تولید منجر به ایجاد جذابیت در توسعه فعالیت کارآفرینان و ایجاد اشتغال گسترده خواهد شد.

در شرایطی که ارتقاء شاخص‌های عمده بازار کار، اشتغال و تولید نیازمند تزریق منابع مالی به عنوان نیروی محرک و بستر ساز جهش در این حوزه به شمار می‌رود، دولت به عنوان متولی اصلی ایجاد فرصت‌های شغلی و مدیریت توسعه کسب و کار باید به سمت تدوین سیاست‌های تشویقی و تعاملی نظام بانکی با بخش تولید حرکت کند. در فضای دانش‌بنیانی بازار کار به عنوان زمینه اثبات شده حوزه‌های تولیدی و اقتصادی با وجود اشاعه این مدل تفکر مرتبط با تولید نیز نقش تسهیلات بانکی از انقیامت و اعتبارات تخصیصی دولت در قالب بودجه‌های این بخش در راستای ایجاد محرک قابل توجه است.

شرکت‌های دانش‌بنیان نیز با استفاده از مزیت تولید بر مبنای دانش در صورت حمایت‌های بودجه‌ای و تسهیلاتی امکان رشد قابل توجهی در بخش تولید و به تبع آن افزایش گستره اشتغال‌زایی را خواهند داشت.

گزارش

تأمین اجتماعی به عنوان بزرگ‌ترین حامی تولید و اشتغال با پیشبرد راهکارهایی همچون طرح بخشودگی جرائم بیمه‌ای کارفرمایان، پشتیبانی خود را از کسب و کارها و کارفرمایان محقق کرده است. طرح بخشودگی جرائم کارفرمایان خوش حساب از اوایل دهه ۹۰ برای حمایت از فعالیت تولیدی کارفرمایان و با هدف ایجاد فرصت جهت تسویه بدهی‌های بیمه‌ای به تأمین اجتماعی اجرایی شد.

حسن بهاروند

روزنامه‌نگار

سازمان تأمین اجتماعی در راستای حمایت از اشتغال و جامعه مولد و هدفگذاری در خصوص مانع‌زدایی از تولید، تاکنون چندین بار طرح بخشودگی جرائم بیمه‌ای کارفرمایان با هدف بخشودگی بخشی از جرائم و وصول حق بیمه‌های موظفی کارفرمایان بدهکار را اجرایی کرده است.

حمایت از کارفرمایان کارگاه‌های فعال تولیدی، صنعتی، معدنی و خدماتی و اصناف حقیقی یا حقوقی، دولتی و غیردولتی با اجرای طرح بخشودگی جرائم بیمه‌ای کارفرمایان از سوی تأمین اجتماعی، نشانه پشتیبانی این سازمان از چرخه تولید است.

طرح یادشده مزایایی چندجانبه برای دو طرف تأمین اجتماعی و کارفرمایان به عنوان بدهکار داشته و با بهره‌گیری از این طرح، کارفرمایان بدهکار با تقسیت بدهی و بخشودگی بخشی از جرائم مشمول حذف برخی موانع ادامه فعالیت شده‌اند.

از آنجا که اساس و بنیان تأمین اجتماعی آمیخته با تولید است، رفع موانع تولید، کمک به حوزه اشتغال، کاهش نرخ بیکاری در میان نیروهای مولد و جلوگیری از تعطیلی کارگاه‌ها از دیگر اهداف برای اجرای طرح بخشودگی جرائم بیمه‌ای کارفرمایان عنوان شده است.

تعادل منابع و مصارف

اجرای طرح بخشودگی جرائم بیمه‌ای کارفرمایان علاوه بر وصول مطالبات سازمان در راستای دریافت حق بیمه کارگران شاغل در کارگاه‌های تولیدی و خدماتی بدهکار، تلاشی در راستای ایجاد تعادل منابع

و مصارف تأمین اجتماعی محسوب می‌شود. بخشودگی جرائم بیمه‌ای کارگاه‌ها توسط تأمین اجتماعی علاوه بر تسهیل وصول مطالبات معوق این سازمان از کارفرمایان بدهکار در واحدهای صنعتی، صنعتی و کشاورزی، زمینه توسعه ارائه خدمات درمانی، بیمه‌ای و تعهدات سازمان به بیمه‌شدگان را فراهم می‌آورد.

بدهی ۴۰ هزار میلیارد تومانی

اکنون حدود یک میلیون و ۳۰۰ هزار کارگاه فعال در عرصه‌های اقتصادی، تولیدی، خدماتی و صنعتی از خدمات تأمین اجتماعی بهره‌مند هستند. بر اساس آخرین آمارها، کارفرمایان کارگاه‌های فعال

در کشور بیش از ۴۰ هزار میلیارد تومان بابت حق بیمه کارگران خود به تأمین اجتماعی بدهکار هستند که اجرای طرح بخشودگی جرائم بیمه‌ای به طور خاص تحقق وصول این مطالبات را هدف قرار می‌دهد. همچنین بیش از ۱۵ میلیون و ۱۳۰ هزار نفر بیمه‌شده اصلی تحت پوشش این کارگاه‌ها مشغول به فعالیت و بیمه‌پردازی به تأمین اجتماعی هستند که کارفرمایان با واریز سهم حق بیمه آنها نقش مهمی در وصول بخش قابل توجهی از مطالبات سازمان ایفا می‌کنند.

بخشودگی بدهی ۱۵۰ هزار کارگاه

طبق داده‌های آماری اجرای طرح بخشودگی جرائم در دوره‌های گذشته تاکنون موجب بهره‌مندی

فرصتی برای تسویه بدهی کارفرمایان

کارفرمایان و به‌طور خاص فعالان اقتصادی و تولیدی بخش خصوصی از زوایای مختلف فشارهای اقتصادی را متحمل شده و شرایط تولید چالش‌هایی برای آنها ایجاد کرده است. این در حالی است که اجرای طرح بخشودگی در این وضعیت کمک مناسبی به آنها محسوب می‌شود. تجربه دوره‌های پیشین اجرای طرح مذکور نشان داده که کارفرمایان بدهکار در بخش بیمه‌ای به شرط توان مالی بلافاصله از فرصت ایجاد شده توسط تأمین اجتماعی در راستای تسویه بدهی‌های بدون جریمه استفاده خواهند کرد. تدوین و اجرای طرح‌هایی مانند بخشودگی جرائم در حل مشکلات کارفرمایان و چرخه تولید اثرگذار خواهد بود و این مهم نیز در راستای رفع موانع تولید نیز بر شمرده می‌شود. کارفرمایان با امکان واریز بدهی، علاوه بر خود نیروی کار را منتفع می‌کنند.

این اقدام به صورت غیرمستقیم در تولید تأثیر می‌گذارد و در مدیریت مجموعه با بنگاه اقتصادی و تولیدی نیز بسیار اثرگذار خواهد بود. اما به‌طور کلی اجرای طرح مذکور برای تأمین اجتماعی نیز منافع فراوانی از جمله تأمین منابع از طریق وصول مطالبات و ارائه بهتر و گسترده خدمات به جامعه تحت پوشش به دنبال دارد. تعدیل مشکلات احتمالی این سازمان در حوزه منابع با وصول سریع‌تر و کامل مطالبات از بیمه‌پردازان در قالب بیمه‌شدگان و کارفرمایان در بخش‌های دولتی و خصوصی ممکن می‌شود. در مجموع سیاست‌هایی از جمله بخشودگی جریمه‌های دیرکرد کارفرمایان بدهکار به تأمین اجتماعی اقدام مفید، مثبت و عاقلانه‌ای در راستای دستیابی این سازمان به مطالبات و حل مسائل بخش تولید از زیایی می‌شود.

محمد عطار دیان

نایب‌رییس کلان‌عالی‌انجمن‌های صنعتی کارفرمایان

طرح بخشودگی جرائم بیمه‌ای کارفرمایان از نظر تأمین منابع و وصول مطالبات، منافع سازمان تأمین اجتماعی را به دنبال دارد. همچنین طرح مذکور زمینه وصول مطالبات در قالب بدهی بخشی از جامعه کارفرمایی دارای مشکل را ممکن خواهد کرد. بخشودگی جرائم بیمه‌ای کارفرمایان موجب رشد درآمدی تأمین اجتماعی می‌شود و کارفرمایان نیز به دلیل بخشودگی جرائم و تخفیف ایجاد شده در پرداخت بدهی خود به سرعت حساب‌های خود را تسویه و بدهی را حق بیمه را واریز می‌کنند. در دوره‌های گذشته اجرای این طرح با توجه به انتفاع دوسویه برای تأمین اجتماعی در وصول سریع‌تر مطالبات و ایجاد زمینه مناسب برای پرداخت بدهی کارفرمایان، خروجی مثبت برای هر دو طرف حاصل شده است. این در حالی است که ایجاد فرصتی برای پرداخت بدهی بیمه‌ای و حل بخشی از مسائل کارفرمایان بدهکار، زمینه استقبال بسیار مناسب این بخش از جامعه کارفرمایی را از طرح بخشودگی جرائم فراهم می‌آورد.

کارآمدی اثبات شده طرح بخشودگی جرائم

و چرخه تولید به دنبال خواهد داشت. البته میزان اقبال کارفرمایان به مشارکت در طرح بخشودگی جرائم و موفقیت کلی این طرح به اجرای صریح آن در قالبی به‌دور از پیچ‌وخم‌های اداری و مقرراتی بستگی دارد.

اجرای طرح‌هایی که به واسطه پیچیدگی‌های قانونی کمتر امکان بهره‌مندی طرفین و تحقق اهداف را فراهم می‌کنند، عملاً استقبال کارفرمایان را افزایش خواهد داد، در غیر این صورت موفقیتی برای طرح حاصل نخواهد شد. در دوره‌های گذشته اجرای طرح بخشودگی جرائم کارفرمایان، وجود مسیر طولانی، غیرالزامی مقررات آیین‌نامه‌ای و شروط فراوان، کارآمدی طرح را با چالش مواجه کرده بود. در صورت بروز اشکالات اینگونه در طرح بخشودگی، نتیجه موردنظر برای سازمان و گروه کارفرمایی هدف طرح رقم نخواهد خورد.

در واقع شفافیت در مفاد اجرای طرح مذکور و ایجاد شرایط برد-برد برای تأمین اجتماعی و کارفرمایان بدهکار، زمینه اجرای گسترده و موفق طرح را فراهم می‌آورد. این طرح همچنین با کمک به واحدهای مشکل‌دار و حل چالش‌های آنها در مسیر رفع موانع تولید تدوین شده و قابلیت اثرگذاری در این خصوص را داراست. البته اجرای طرح بخشودگی جرائم در برخی دوره‌ها نیز به دلیل وجود محدودیت‌های مقرراتی کمتر، استقبال مناسب کارفرمایان را موجب شد و حل مشکلات آنها، زمینه احیای دوباره تولید و اشتغال را در کارگاه‌ها فراهم آورد.

اصغر آهنگی‌ها

عضو کارفرمای شورایعالی کار

بخشی از کارگاه‌های تولیدی که با وجود چالش‌های حوزه تولید، مشکلاتی نظیر تعطیلی کارگاه یا مشکلات ناشی از کمبود نقدینگی و بلا تکلیفی را تجربه می‌کنند، بدهی انباشت شده حق بیمه به تأمین اجتماعی دارند، اما بسیاری از کارفرمایان فعال به لحاظ پرداخت به‌موقع سهم حق بیمه کارفرمایی و کارگری با تأمین اجتماعی تعامل اثر بخشی دارند و در واقع مشکلی از بابت پرداخت حق بیمه نیروی کار در اختیار آنها وجود ندارند. یکی از راهکارهای به‌روزرسانی، نقدشوندگی و بهره‌برداری از دریافت مطالبات حق بیمه توسط تأمین اجتماعی اجرای طرح بخشودگی جرائم بیمه‌ای کارفرمایان و ترغیب آنها به استفاده از مزایای این طرح است.

بخشی از کارفرمایان دارای بدهی بیمه‌ای به تأمین اجتماعی برای بهره‌مندی از این امکان بخشودگی حتی باید از دیگر سرمایه‌های خود استفاده و در تعامل ایجاد شده توسط این سازمان بدهی حق بیمه خود را تسویه کنند.

اجرای طرح مذکور حتماً منافع طولانی‌مدت برای این دسته از کارفرمایان، نیروی کار شاغل در این کارگاه‌ها

